

מי שאחזו פרק שביעי גיטין

ע.

עין משפט גזר מצוה

- א [מיי] פ"ד מהל' דעות הלכה ב':
- ב [מיי] ט':
- ג ד מיי פ"ד מהלכות דעות הלכה טו:
- ד ה מיי שם הלכה א [והלכה טו]:
- ו ה ו ד מיי שם הלכה טו פ"ד טו:
- ז ח מיי שם הלכה ג:
- ט ט מיי שם הלכה יח:
- י י מיי שם הלכה טו פ"ד טו:
- כ מיי שם הלכה יח:

לעזר רש"י

- פשוט"ר. מעדר.
- קרב"א. עוית. התבוננות שיריים.
- קרו"ג. כרכום.
- שב"ל [שבי"ל].
- משובה. גדר שיהים.
- סיני"א [ויניש"א].
- דאגה.
- אילנדרא [אלינדר"א].
- כוסבר.

מוסף תוספות

- א. וכן משמע מפני שלא היה בקי ברפואות עשה כן. מוס' ע"ז טו: ד"ה לאפקוק. ב. [ד]התם שייך טפי מגדל בן לע"ז. מוס' ה"ל"ש ועי"ש שפירא ממש"י במס' ע"ז דף טו: דכפכ"י שרי.

רב שימי בר אשי עבד ליה לההוא עובד כוכבים בו. הקשה ה"ר אלחנן אמאי לא אסור לרפואה העובד כוכבים כדאמרין (ס' ב"ב א"ן מעמידין ע"ז דף טו.) ג"כ מילדת ומניקה אפילו בשכר לפי שמגדלו לעבודת כוכבים ואור"י דשנא כדי להתחכם ברפואה שרי כדי שיעד לרפואה ישראל על"ע כן א"ר ההעבד כוכבים היה יודע שהיה בקי ברפואה זאת ושרי משום איבה או שמא לא שייך כן מגדל הן לעבודת כוכבים כמו צמילדת ומניקה ב"ס: דרך ועון. דלגת העון א"נ עונש העון: חמשה קרובין ל"מיתה אב"א ועמד בו. משמע אפילו עושה אחד מהן צלצד מדלל קאמרין עלה דזעעין כסדרן: דקתי

זיבורא מיחייא לא חי אדחכי והכי נשקיה רביעיתא דחלא א שמוג אפשר דחי פורתא ומפקיד לביתיה א"ר יהושע בן לוי אכל בשר שור"ב בלפת ולן בלבנה בלילי י"ד או ט"ו בתקופת תמוז אחזתו אחילו תנא והממלא כריסו ממלא דבר אחזתו אחילו אמר רב פפא אפי' מתמרי פשיטא סד"א הואיל וואמר מר תמרי משבען ומשחנן ומשלשן ומאשרן ולא מפנקן אימא לא קמ"ל מאי אחילו א"ר אלעזר אש של עצמות מאי אש של עצמות אמר אביי אש גרמי מאי אסותיה אמר אביי אמרה לי אם כולוהו שקייני תלתא ושבעא ותריסו והאי עד דמתסי כולוהו שקייני אליבא ריקנא והאי בתר דאכל ושתי ועייל לבית הכסא ונפיק וידיה ומייתו ליה בונא דשתייתא דמלפחי ובונא דחמרא עתיקא וניגבלינהו בהדי הדדי וניכול וניכרך בסדיניה וניגיה וליבא דנוקמיה עד דקאי מנפשיה וכי קאי לישקליה לסדיניה מיניה וניא לא הדר עילויה אמר ליה אליהו ל' נתן אכול בשליש ושתה שלישי והנה שלישי לכשתכחך תעמוד על מילואך תני ר' חייא הרוצה שלא יבא לידי חולי מעיים יבא הגיל בטיבול קיין וחורף יסעודתך שהנאתך ממנה משוך ידך הימנה וואל תשהה עצמך בשעה שאתה צריך לנקבך אמר מר עוקבא האי מאן דשתי מיליא חיורא אחזתו ויתקן אמר רב חסדא שיתין מיני חמרא הוו מעליא דכולוהו סומקא ריחתנא גריעא דכולוהו מיליא חיורא אמר רב יהודה האי מאן דיתבי בצפרני ניסן גבי נורא ושייף משחא ונפיק ויתבי בשמשא אחזתו ויתקן רבנן והקיו דם ושימש מפתו הוויין לו בנים ויתקין הקיו שניהם ושימשו הוויין להן בנים בעלי ראתן אמר רב פפא לא אמרן אלא דלא מעים מידי אבל מעים מידי לית לן בה אמר רבה בר רב הונא יבא מן הדרך ושימש מפתו הוויין לו בנים ויתקין תנו רבנן הבא מבית הכסא אל ישמש מפתו עד שישהה שיעור חצי מיל מפני ששד בית הכסא מלוה עמו ואם שימש הוויין לו בנים נכפים תנו רבנן והמשמש מפתו מעומד אוחותו עוית מיושב אוחותו דלריא היא מלמעלה והוא מלמטה אוחותו דלריא מאי דלריא אמר רבי יהושע בן לוי סם דלריא דרדרא מאי דרדרא אמר אביי מוריקא דחוחי רב פפא אלים ובלע ליה רב פפי אלים ושדי ליה אמר אביי מי שאינו בקי בדרך ארץ ליתו ג' קפיו קורטמי דחוחי ונידוקינהו ונישליקינהו בחמרא ונישתי ס' אמר רבי יוחנן הן הן החזירוני לנערותי שלשה דברים מכחישים כחו של אדם ואלו הן פחד דרך ועון פחד דכתיב ילבי סחרור עובני כחי דרך דכתיב ענה בדרך כחי עון דכתיב בשל בעוני כחי: שלשה דברים מתזין גופו של אדם ואלו הן אכל מעומד ושתה מעומד ושימש מפתו מעומד חמשה קרובין למיתה יותר מן החיים ואלו הן אכל ועמד ושתה ועמד הקיו דם ועמד ישן ועמד שימש מפתו ועמד: ששה העושה אותן מיד מת ואלו הן הבא חמ"ב בדרך ונתייגע הקיו דם ונכנס לבית המרחץ ושתה ונשתכר וישן על גבי קרקע ושימש מפתו אמר רבי יוחנן והוא שעשאו כסידרן אמר אביי כסידרן מת שלא כסידרן חליש אינו והא מעורת עבדה ליה לעבדה תלת מינייהו ומית ההוא כחוש הוה: שמונה רובן קשה ומיעומן יפה ואלו הן דרך ודרך ארץ עושר ומלאכה יין ושינה חמין והקזת דם שמונה ממעטים את הזרע ואלו הן המלח והרעב והנתק בכייה ושינה על גבי קרקע וגדגדניות וכשות שלא בומנה והקזת דם למטה כפלים תנא כשם שקשה למטה כפלים כך יפה למעלה כפלים אמר רב פפא למטה

ענזי חאלא. ענזי גפן המודלת דקל: לחויסא. ילפת: חיטי ארוניסא. חטין גסיס: אמרא חדסא. על צרול של פשוטי"ר מדש: ונישוף. ימשח: לדבר אחר. זרעמ: זאלוני פרסאי. צנוכליות על פרכיים שמרפרין אותן במי סם המות: דמפקיד אצטיה. זואה על נכסיו: חלא י"א שמוג. חומץ חוק: מכל דבר. שהוא טוב לו ומתוק לחיכו ואוכל ממנו כל תאוותו מביאו לדי חולי ששמו חמיל: הואיל ואמר מר. שהתמרים יפין לגוף כל כך: משחנן. מחממות: משלשן. משלשלת: מאשרן. חממות כח: ולא מפנקן. אינן מתענגות את הלב להיות איסטיס וזע"פ שהן מתוקות: כל שקייני. כל משקין שלדס שותה לרפואה יש להן מיני ימים לשמותם יש מהן ג' יש מהן ז' יש מהן י"ב: בונא דשתיסא דנלפחי. מלא אגרופ מן שתיסא סם מאלל העשוי מקמח עדשים ומלח: ונכרך גופיה כסדיניס. כדי שיתחמם גופו ויזיע: וליכא דנוקמיה. ולא יהיה אדם שיקלנו לפי שהזיעה יפה לו: אכול שלש. מלא מעין שלש ושתה שלש והנח שלש צטקן ריקס: ולכשתכעוס. וימלא צטקן כעס תעמוד על מילואך אצל אס תמלא מעין אכילה ושמה לכשתכעוס תבקע: עיבול. לצבול כחמון או פת ציין: שהנאפק. שעברה לך: משוך ידך הימנה. שלא תמלא את כריסך: טיליא. יין רע: וישק. חלשות: ריחנא. שיש לו ריח טוב מאד: צלפרי. לצקריס: הויין לו. אס נתעברה צלותו תשמית: זעלי ראסן. חלשים הרבה מחמת שיש להן סרן במוח כדאמרין בכתובות (דף ע"ט): דלא מעים מידי. זין הקזה לתשמית: נכפיש. נופלין מאותו חולי: עוית. קרב"א: סם דלריא. סם רפואתה של דלריא דרדרא שמה: קורטמי ג' דחוחי. קרו"ג. הגדל בקרקע מוזבל צובל חלן: מוריקא דחוחי. קרו"ג הגדל בגדר של הזימי שקורין צב"ל: חליס. זועס צשיני: צדך ארץ. חלין על כח לשמש: קפיו. כלי מחזיק ג' רביעיות: ודוקינה. יתמסם הדק: לנערותי. בתשמית: פחד. דלגה שדואג על דבר העמדי כגון טירוד מוונות או פחד אויב וקורין סיינ"א: סחרר. מוקף דלגה: אכל ועמד. מיד קודם ששהה מעט: העושה אופן. כולן כחת: מעורס. סם אשה: ומיעוטן יפה. כשיש לאדם מעט מהס יפה לגופו לרפואה ועוד שיהא לו קמח משלל יבא לו כלום: אצל רובן קשה. כשיש לו הרבה: דרך. להלך בצרכים: ודרך ארץ. תשמית: עושה. מיעוטו יפה ורובו קשה שמכילו מת"מ ומגביה לצבו: חמין. לחמן ולשמות: נפק. רעמ: גדגדניות. ד' אילנדר"א: שלא צומנה. לקמיה מפרס: והקזת דם למטה. היא מעטת כפלים צבולן:

א) וגי הערוך ערך לכן בלונבי פ"י המוסף עין גלגון יוני קורין לרומה לונבי, ט) וני"ז יב: א) ג"ל שמגו כ"ה דפרס"ר ובמשהב רב שירא גלון כ"י שער חלא שמנן ופי' שהוא מינה פרימות ומשמעותה מין חומץ חריף מאלה. א) ד) כנתי" טוסף: שמן. ט) חממות י"ג: ו) צרכות גב. ו) אקודשין חל: ושי"ג. ח) בערוך ערך פלג טוסף: וקלוק ליה ופי' ואסרין אותן. ט) כנתי" ובקורן חלא חמיות הנה שלש. י) חממות ע"ז: מה ח. יא) ח"א צלפריס. יב) יא) נכסתה כלה. יג) יג"ל ארריא פי' מכהה ערוך ערך פסקן. יד) י"ל דחרי. רש"י. טו) שנת קיא. טו) נחמסת חלוי רבה חילא מתושרין וי"א בערוך ובע"ז. טז) שנת קמט: יז) כנתי" מן הדק. יח) ופי' ד"א רבה פי' כ"י רומת. יח) י"ל שמוג, כט) ג"ל פת בחומץ. ק) דפרס"ר דחורי. ד) כנתי" בע"ז טוסף: כמו זרע גד. כ) דפרס"ר כדאמר, כו) ונישע חומ' ע"ז ט: ד"ה לאפקוק.

תורה אור השלם

1. לפי סדרהר עובני כחי ואור ענין גם הם אין אחי: תהלים לה א
2. ענה בדרך כחי קצר יקף: תהלים קב כד
3. כ"י כולי בגזן חיי השנותי באגודה בשל בעוני כחי וצמיץ קעשה: תהלים לא יא

גליון הש"ס

גמ' אכול שלישי ושתה שלישי וכו' ע"י רבה דב' דף ע"ב מד"ה אילמלו:

מוסף רש"י

- זיבורא. זרעא ע"ז
- דחלא שמגו.
- חומץ חוק ארריא צלני
- חממות. מחממות, ומשלשן.
- מחוקות כח כמו (ישעיה ח) אשרו חמין, ולא מפנקן. אינן מרבות אפטיקא על הלב, ויכלן לשבט (כתובות י).
- אש גרמי. מולי"ר צלני (נברכות לב). ויתקין. חלשים (כתובות ע"ז: דה י"א). בעלי ראחן. ערך י"ו בו צמחו (שם) חלשים יזמר מדי שיש להם ערך חממות (דה י"א). הן החזירוני לנערותי. הרפואות האמורות למי שאינו כחוש משמש לאחר שקנתי החזירוני אותן רפואות לנערותי לתשמית (שבת ק"א). אכל ועמד. מהר לעמוד פתאום אחר שחלל שזנעו (שם קס"ט).